

Przedmiotowy system oceniania z języka polskiego w roku szkolnym 2023/2024

klasa VI

I Zasady Przedmiotowego Systemu Oceniania

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych z zakresu przedmiotu i sposobie oceniania.
2. Celem oceniania ucznia jest pokazanie tego, co uczeń robił dobrze oraz udzielenie wskazówek w przypadku problemów z jakimś zagadnieniem.
3. Nauczyciel stosuje również słowne ocenianie w przypadku odpowiedzi ustnych i pisemne uzasadnienie oceny prac pisemnych. Jeśli chodzi o ocenę prac pisemnych, ma ona na celu wskazanie dobrych elementów oraz odnotowanie tego, co wymaga poprawy. Prace pisemne, poza oceną opisową, zawierają również cenę stopniową.
4. Za prace klasowe uważa się sprawdziany, wypracowania klasowe i testy. Zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem, a zakres materiału jest znany dla ucznia. Prace klasowe są obowiązkowe, więc uczniowie nieobecni na lekcji w dniu pisania pracy klasowej są zobligowani do napisania jej w późniejszym terminie uzgodnionym z nauczycielem (nie później niż w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły).
5. Prace pisemne zadane do domu (wypracowania) uczeń powinien oddawać w terminie.
6. Nauczyciel może oceniać wiedzę uczniów również za pomocą kartkówek. Zakres materiału tych prac może wynosić maksymalnie trzy ostatnie lekcje. Nauczyciel ma prawo nie zapowiadać kartkówek. Uczniowie nie muszą ich poprawiać.
7. Oceny niedostateczne oraz dopuszczające z wszelkich prac pisemnych mogą być poprawione w ciągu tygodnia od poinformowania ucznia o tej ocenie.
8. Nauczyciel ocenia uczniów za aktywność na lekcji. Ocena ma formę plusów lub minusów (3 plusy składają się na ocenę bardzo dobrą, a 3 minusy na ocenę niedostateczną).
9. Uczeń ma prawo zgłoszenia nieprzygotowania do lekcji dwa razy w semestrze. Wyłącza się przypadki, gdy na lekcji przewidziana była praca klasowa zapowiedziana wcześniej.
10. Uczeń zobowiązany jest do noszenia zeszytu oraz podręcznika.
11. Rodzice/prawni opiekunowie mają możliwość wglądu w pisemne prace swoich dzieci: na zebraniach ogólnych, podczas indywidualnych spotkań z nauczycielem.
12. Nauczyciel przechowuje prace ucznia do końca danego roku szkolnego.
13. Skala i sposób formułowania ocen bieżących:

Zapis w dzienniku lekcyjnym	Wartość liczbowa oceny
1	1
+1	1,5
2-	1,75
2	2
+2	2,5
3-	2,75

3	3
+3	3,5
4-	3,75
4	4
+4	4,5
5-	4,75
5	5
+5	5,5
6	6

14. Przy ocenianiu sprawdzianów wiadomości i umiejętności nauczyciel stosuje następujące zasady przeliczania punktów na ocenę:

poniżej 30% możliwych do uzyskania punktów - niedostateczny

30% - 49% - dopuszczający

50% - 69% - dostateczny

70% - 89% - dobry

90% - 99% - bardzo dobry

100% – celujący.

15. Pisemne prace literackie oceniane są wg kryteriów egzaminacyjnych opracowanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

16. Przy ocenianiu prac pisemnych uczniów mających obniżone kryteria oceniania nauczyciel dostosowuje kryteria do predyspozycji i możliwości ucznia.

17. Ustala się jednakowe wagi dla najważniejszych kategorii ocen:

- 1) sprawdzian – waga 6
- 2) kartkówka, odpowiedź ustna – waga 5
- 3) aktywność, praca na lekcji – waga 2
- 4) zadanie domowe – waga 1
- 5) zeszyt przedmiotowy – waga 1
- 6) zadanie dodatkowe – waga 4
- 7) osiągnięcia w konkursach – waga 6

II Ocenianiu na języku polskim podlegają:

1. Sprawdziany pisemne (prace klasowe, testy, sprawdziany, kartkówki).
2. Praca na lekcji (aktywność, praca w parach i w grupie).
3. Praca domowa.
4. Wypowiedzi pisemne (dłuższe odpowiedzi na pytania w zeszycie, dłuższe wypracowania).
5. Wypowiedzi ustne (odpowiedź, odpowiedzi na pytania w toku lekcji).
6. Recytacja tekstu (wiersza, prozy).
7. Czytanie z zachowaniem zasad artykulacji.
8. Zeszyt (poprawność, językowa, notatki, estetyka).

III Sposoby oraz częstotliwość sprawdzania osiągnięć ucznia

1. Prace klasowe (zaplanowana jest minimum jedna w semestrze, praca klasowa jest dłuższa z pytaniami otwartymi).
2. Prace pisemne (wypracowania) dotyczące lektur – minimum dwie w semestrze.
3. Kartkówki (z bieżącego materiału).
4. Sprawdziany gramatyczne (wykonywane po części materiału gramatycznego).
5. Dyktanda (sprawdzanie wiedzy ortograficznej) – raz w semestrze.
6. Odpytywanie na lekcji.
7. Krótkie ćwiczenia wykonywane na lekcji.

IV Skala ocen

1. Według WSO istnieje skala ocen od 1 do 6.
2. Dopuszcza się stosowanie ocen częściowych, z plusami lub minusami.
3. Znakiem plus (+) ocenia się też bieżącą aktywność ucznia na lekcji. Trzy plusy oznaczają ocenę bardzo dobrą, a trzy minusy ocenę niedostateczną. Podobnie oceniany jest brak zaangażowania w lekcję lub niewykonywanie poleceń, co skutkuje minusami.

V Ogólne kryteria oceniania

1. Stopień celujący (6) - może otrzymać uczeń, który:
 - pracował systematycznie, z dużym zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu;
 - wykazywał się inwencją twórczą, nie czekając na inicjatywę nauczyciela;
 - biegle posługiwał się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy;
 - wykazywał się indywidualną pracą wykraczającą poza realizowany program;
 - reprezentował klasę, szkołę w konkursach przedmiotowych np. w polonistycznym, ortograficznym, recytatorskim itp., kwalifikując się do dalszego etapu.
2. Stopień bardzo dobry (5) - otrzymuje uczeń, który:
 - pracował systematycznie z zaangażowaniem na każdej lekcji i w domu;
 - wykazał się wiedzą i umiejętnościami na poziomie ponadpodstawowym (PP), o znacznym stopniu trudności;
 - wszystkie zadania wykonywał w terminie.
3. Stopień dobry (4) - otrzymuje uczeń, który:
 - pracował systematycznie na każdej lekcji i w domu;
 - opanował umiejętności umiarkowanie trudne, ale i niezbędne w dalszej nauce;
 - poprawnie stosował wiadomości, wykonywał nietypowe zadania teoretyczne i praktyczne;
 - wykonywał zadania w terminie określonym przez nauczyciela, a także uzupełniał ewentualne braki.
4. Stopień dostateczny (3) - otrzymuje uczeń, który:
 - pracował w miarę systematycznie i doskonalił w sobie tę cechę;

- opanował wiadomości i umiejętności z języka polskiego na poziomie podstawowym (P);
- umie zastosować zdobyte wiadomości w sytuacjach typowych, według poznanego wzorca.

5. Stopień dopuszczający (2) - otrzymuje uczeń, który:

- wykazał się znajomością treści całkowicie niezbędnych w dalszym zdobywaniu wiedzy z języka polskiego;
- wykonywał samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela zadania typowe, wyćwiczone na lekcji, o niewielkim stopniu trudności.

6. Stopień niedostateczny (1) otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności elementarnych, a stwierdzone braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z języka polskiego;
- nie umie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

VI Szczegółowe kryteria oceniania ucznia

1. Ocena celująca

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl.VI (spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą), oraz:

Kształcenie literackie i kulturalne:

- twórczo rozwiązuje problemy i zagadnienia z literatury i gramatyki,
- samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są bezbłędne oraz cechują się dojrzałością myślenia,
- prawidłowo ocenia i wartościuje problemy, zjawiska, dotyczące literatury, kultury oraz języka,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach literackich, recytatorskich, teatralnych w szkole i poza szkołą,
- potrafi krytycznie ustosunkować się do literackiej, językowej i kulturalnej rzeczywistości,
- całkowicie poprawnie pod względem stylistyczno-językowym wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi.

Nauka o języku

- posiada wszystkie umiejętności z zakresu nauki o języku przewidziane programem kl. VI.

2. Ocena bardzo dobra

Otrzymuje ją uczeń, który opanował pełen lub prawie pełen zakres wiadomości określany programem nauczania dla kl. VI (spełnia wymagania na ocenę dobrą), oraz:

Kształcenie literackie i kulturalne:

- zna cechy gatunkowe recenzji, reportażu, ballady, powieści historycznej, obyczajowej itd. i potrafi zaliczyć utwór do odpowiedniego gatunku,
- samodzielnie dostrzega ogólny sens utworu, zawarte w nim idee,
- dogłębnie analizuje utwór liryczny, wyszukując środki stylistyczne,
- orientuje się wybiórczo w biografiiach sławnych ludzi,
- posługuje się cytatami, przysłowiami, frazeologizmami w formach ustnych i pisemnych,
- doskonale potrafi posługiwać się poznanymi formami (opowiadanie z dialogiem, notatka, reklama, telegram, list oficjalny, streszczenie, opis dzieła sztuki, przemówienie, recenzja),

- szczegółowo opisuje i charakteryzuje elementy świata przedstawionego,
- rozumie pojęcia: fikcja literacka, wątek, fabuła, świat przedstawiony a świat rzeczywisty,
- odróżnia język oficjalny od potocznego i język literacki od gwary,
- opisuje dzieło filmowe lub teatralne, dostrzegając ich walory estetyczne,
- odróżnia teksty fabularne od informacyjnych,
- buduje przewidziane programem wypowiedzi (ustne i pisemne), uwzględniając właściwe dla tych form środki językowe,
- wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem stylistyczno-językowym, ortograficznym, merytorycznym i logicznym.

Nauka o języku:

- zna zasady pisowni „nie” z poszczególnymi częściami mowy,
- potrafi określić typ podmiotu i orzeczenia,
- rozpoznaje i buduje zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- rysuje wykresy zdań,
- zna budowę słowotwórczą wyrazów,
- potrafi wypisać wyrazy pokrewne,
- poprawnie pisze niektóre przedrostki i zakończenia rzeczowników i przymiotników,
- rozróżnia głoski,
- podaje zasady akcentowania wyrazów i zdań.

3. Ocena dobra

Otrzymuje ją uczeń, który opanował wiadomości i umiejętności przewidziane podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dostateczną), oraz:

Kształcenie literackie i kulturalne:

- nazywa cechy gatunkowe ballady, powieści, recenzji,
- odróżnia fantastykę od realizmu i fikcję od rzeczywistości,
- buduje spójne i logiczne wypowiedzi na różnorodne tematy,
- poprawnie wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi,
- sprawnie pracuje z lekturą; potrafi omówić elementy świata przedstawionego i poprzeć swoją wypowiedź cytatem,
- poprawnie analizuje i interpretuje utwór poetycki;
- wyszukuje i prawidłowo nazywa środki stylistyczne,
- gromadzi słownictwo na dany temat,
- zna rodzaje literackie i odpowiednio klasyfikuje dane utwory,
- potrafi posługiwać się słownikami.

Nauka o języku:

- prawidłowo nazywa części mowy i części zdania poznane w kl. VI.
- poprawnie stopniuje przymiotniki i przysłówki,
- wyszukuje w tekście zaimki i je klasyfikuje,
- rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- tworzy rodzinę wyrazów,
- przeważnie poprawnie buduje wykresy zdań,
- określa cechy głosek,
- zna zasady akcentowania wyrazów i zdań.

4. Ocena dostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który opanował zakres wiadomości przewidzianych podstawą programową (spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą), oraz:

Kształcenie literackie i kulturalne:

- wskazuje elementy świata przedstawionego i krótko je omawia,
- odszukuje w tekście odpowiedzi na postawione pytania,
- czyta łatwe teksty literackie ze zrozumieniem ich sensu i opisanych uczuć,
- formułuje pytania i odpowiedzi w związku z różnymi sytuacjami komunikacyjnymi,
- zna pojęcia: ballada, powieść, recenzja i potrafi prawidłowo nazwać dane teksty literatury,
- w utworze lirycznym wskazuje środki stylistyczne, przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- w miarę samodzielnie wypowiada się w szkolnych formach pisemnych,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są z reguły poprawne.

Nauka o języku:

- rozpoznaje części mowy i określa ich formy,
- wyodrębnia i nazywa podstawowe części zdania,
- dzieli wypowiedzenia ze względu na cel wypowiedzi,
- wśród zdań złożonych rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie,
- wpisuje zdanie w podany wykres lub tworzy go sam,
- potrafi utworzyć wyrazy pochodne od wyrazu podstawowego,
- określa podstawowe cechy głosek.

5. Ocena dopuszczająca

Otrzymuje ją uczeń, który samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności:

Kształcenie literackie i kulturalne:

- posługuje się poświadczonymi formami wypowiedzi, korzystając z pomocy nauczyciela,
- technika głośnego i cichego czytania pozwala mu na rozumienie tekstu,
- wyodrębnia elementy świata przedstawionego,
- potrafi zanalizować utwór poetycki, korzystając z pomocy nauczyciela,
- zna podstawowe pojęcia z zakresu teorii literatury,
- daje dowody logicznego toku myślowego w swoich wypowiedziach,
- względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych i pisemnych świadczy o rozumieniu analizowanego zagadnienia.

Nauka o języku:

- rozpoznaje części mowy,
- wyodrębnia części zdania, przy niewielkiej pomocy nauczyciela,
- rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, korzystając ze wskazówek nauczyciela,
- potrafi połączyć zdania pojedyncze w zdania złożone za pomocą spójników,
- wyróżnia wyrazy pokrewne z grupy przedstawionych wyrazów,
- wyróżnia głoski a ich cechy określa z pomocą nauczyciela.

6. Ocena niedostateczna

Otrzymuje ją uczeń, który nie opanował zakresu wiadomości przewidzianych podstawą programową dla danego etapu edukacyjnego.

- nie potrafi, nawet przy pomocy nauczyciela, zredagować poświadczonych form wypowiedzi,

- nie opanował elementarnych wiadomości z zakresu kształcenia literackiego i kulturowego oraz nauki o języku przewidzianych podstawą programową w klasie VI,
- wypowiedzi nie są poprawne pod względem językowym i rzeczowym,
- w wypowiedziach pisemnych nie przestrzega reguł ortograficznych i interpunkcyjnych,
- nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zagadnienia o elementarnym stopniu trudności,
- nie podejmuje starań w celu uzyskania oceny pozytywnej.